

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: **SOÓTHY GYULA.**
LAPTALAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Amikor tüzek találkoznak.

(Elkésztet pünkösdi cikk.)

Fenségesen borzalmas kép az, mikor két lángtenger összecsap. Rohanva sietnek egymás felé s halálos öleléssel öldöklük, élesztik, szítják és oltják egymást. Hol az egyik, hol a másik vesz erőt ellenfelén s végül hosszas küzdés után győz, amelyiknek szele kedvezőbb és hatalmasabb.

Ez a természetes tüzek tusája.

Hát amikor a szenvedélyek, a szellemi erők tüze csap össze? Könnyekre fakasztó ennek ereje, mikor nemes szenvedélyek szikrája csap át lélekből-lélekbe s kivált nemes tettek rugóiuul szolgáló elhatározásokat. Megdőböntő, mikor durva, nemtelen szenvedélyek gyűlölködő érzése ragad magával elvakított lelkeket. Aki nem látott efiélet, nézzen meg egy eucharisztikus nagygyűlést — és egy (nem keresztény!) szakszervezeti felvonulást.

Hanem amikor a nemes és nemtelen szenvedélyek tüze egymással kerül szembe, mikor a hit és hitetlenség, az erkölcs és zabolátlanság, szóval a szeretet és gyűlölet kel párviadalra: az

már minden tüzeknek találkozása, harcok harca és olyan kép, amelynek rettenetes ereje lenyűgöz, kimenetele kétségek között ringat s befejezése vagy végtelenül felemel, vagy épűgy lesújt.

Csak hogy ez a tusa nem időleges, nem ritka, hanem folytonos és mindennapi látványosság nekünk — az első Pünkösöd óta.

Tizenkét egyszerű halásznak tiszta, folt nélküli lelkülete tüzesedett át akkor a szeretetnek isteni melegébe. A tüzes nyelvekben rájuk szálló isteni Erő szökött akkor belőlük a Péter apostol ajkai-
val. Ez az első Pünkösöd volt a *Szeretnek lelkesedése*.

És ezzel szemben zsidók, rómaiak, arabok, görögök s minden ajkú népek nyelvén a gyűlöletnek hideg zuhannyal ható, fölébredő *közönyössége* cinikus mosolyt erőltetett magára s így szólt a lelkesedő apostolok láttán: „Mustot ittak ezek?”

Pár évtized mulva már arénában vonaglik a Szeretet. Maglyán, vadállatoktól tépve, fáklyaként égve, bárd alatt vérezve, kínzó padon nyögve — de diadalmasan, oh mirő ellentét! — nyögve az utolsó percben is: „Credo, credo, Christus!” A gyűlölet közönyössége pe-

dig? Tomboló düh fejlődött már abból. Tapsol a vértanuk vére láttára s vérszomját a vér csak növeli, vad haragját a szeretet szelidsége csak forralja; új áldozatokat, más kínokat kíván s eszeveszett örületének már a szörnyeteg, Nero sem tud eleget tenni, aki pedig jól tudott gyűlölni, mint senki más előtte és utána, hiszen testvérét, anyját, hitvesét a gyűlölet oltárán áldozta fel, hogy a gyűlöletnek emberi prototypusa lehessen. „Vértanuk vére — keresztények magva lett”. Végre hát, úgy látszik, győzött a Szeretet. Fenséges templomokban trónol s vad barbárokat imára, szelidségre tanít. Megkondul a harang s harcosok, kik vért szomjaztak, ernyedten eresztik le az öldöklő kardot... Treuga Dei!...

A szeretet népek sorsát intézi. Egy családot alkot — nemzetekből. Vezeti a tudomány útvesztőin bolyongó főket. Vad népek lelkén szánt-vet és ülteti a kultúra magvait. Hová lett hát a gyűlölet? Elenyészett? Győzött az, amelyiknek győznie kellett, a Szeretet? Külsőleg — igen, de nem a lelkekben. A béke renyhésébe fulladt. A gyűlölet számítása bevált. Sion őrei a biztonság érzetében szunnyadni kezdek. Csak ezt

T Á R C A.

Püspök Urunk Désen.

Tavaszi bérmaut. — Motivumok. — Dés város multjáról. — Fogadtatás. — Szent Ferencendi atyák 200 éves jubileuma. — Harangszentelés és egyéb cselekedetek. — Reflexiók.

Dés, 1913. április 18.

Harangszentelés.

A Szent Ferencendi kolostor ezen nevezetes jubileum megünneplésére úgy látszott, hogy már több éve előre készült. P. Bíró Lőrinc házfőnök megírta ezen alkalomra a kolostor történetét,* melyben 75 oldalon át lelkes szavakkal számol be a kolostor alapításáról és a 200 év örömben és bánatban átélt napjairól — az atyák és a velük együtt érző világiak hős, önfeláldozó küzdelmeiről a hitért és az elért anyagi és erkölcsi sikerekről. Templomot, az Istenházát két éve kifestették ékesen, kiköveztették, új praktikus gyónatószekeket, oltárokat állítottak, gyara-

pították művészies bútordarabokkal a templom és a zárda vagyonaat liturgikus antikforma miseruhákat és egyházi szelvényeket hozattak a templom jötevői; pazar villanyvilágítást vezettek be a templomba, mely különösen a Világ világozása, a Szeretet Szentségének tabernakulumát fődí be az égi fényesség mellett a föld ragyogó imádást gerjesztő fényességével. Hívek szent misszióban ültek meg a nevezetes évfordulót, a templom pedig külsőleg összhangzatosan illeszkedik bele a belülről kiélelő törő eleven, élő és az előretörtető hitéletbe. Szóval: — instaurare omnia in Christo.

Hogy pedig ezen emlékek az időben el ne mosódjának, hanem kiadósak és mély nyomokat szántva a lelkekben maradandó értékek legyenek, vasállványra helyezett 4 harmonikuson zengő harangcsoportot rendeltek a soproni jó hírű Sellenhofer harangöntő cégnél, melyeket főpásztorunk tizenkét papja asszisztálása mellett ezen alkalommal ritka ünnepélyességgel szentelt fel. E harangok a szentélyhez vezető lépcsővel szemben megkoszorúva voltak elhelyezve és a ritkán lá-

tott ünnepélyes szertartás, a buzdóság a hívekre is felejthetetlen benyomást tett.

Hű krónikása akarván lenni az időnek, jónak vélem ideiktatni emlékül, hogy az első harang 958 kg., hangja É, készült a Szent Ferencend adományából „Szerzetes testvéreinek” emlékére — felíratot viseli és Szent Ferenc tiszteletére szenteltetett. A második harang súlya 495 kg., hangja M, ezen a felírat ez: „Voith Gergely kir. tanácsos, a vaskorona- és Szent Szilvester-fend lovagja, főgondnok és neje Ballai Krémer Lujza ajándéka”. Szt. Gergely tiszteletére szenteltetett. Harmadik harang súlya 365 kg., hangja H, felírata: „Radochi és Széplaki Báró Petrichevich Horváth Emil gondnok és neje Onodi Veress Margit ajándéka.” Árpád-házi Szent Margit tiszteletére szenteltetett. Negyedik harang súlya 103 kgr., hangja E, Szent Antal és még egy ötödik „Boldogasszony” tiszteletére szenteltettek.

Harangok szentelése magasztos szertartásaival és a gyónatások befejeztével kimerülvén e nap programja, főpásztorunk másnap csendes misét mondott, —

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírmévek őrvedő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

az Achilles sarkot leste a gyűlölet Szelleme s legott előtermett. A „Ienyügözött” gondolatra, „visszaélésekre” apellált s újból harcra készen állott. Jelszava lett most: „Non serviam”. S erre a harcszóra eltűnt a középkor fenséges művészetével, zsenge kulturájával; a gyűlölet kifosztotta a szeretetnek már-már betetőzött, gazdag csarnokait s a hitnek hódolata, erkölcsök alapja helyett „a kutató ész”, a „szabadság” mérgezett jelszavait dobta küzdelembe.

Na, és nem sikerült-e már felülkerekednie? Hiszen az ignis ardens jelszava már: „Instaurare omnia in Christo”. Tehát a Szeretet ma önvédelemből harcol.

S jelszavára új szellem kezd élni a lelkekben. Ma még csak alig észrevehető. Mert a gyűlölet csak nem vallhatja be, hogy tévedett; ez természetével ellenkezik. Kapkod, hogy eltüntesse rombolásának szomorú jeleit. Tudományos recipéket ír a testnek — lelki betegségei gyógyítására. Kezdi észrevenni, hogy az ignoramus et ignorabimus ege nagyon sötét, csillagtalan és kietlen. Menekül Budhához, szaiad Mekkától Medináj s nyugtot sehol se lel, mert üldözi az isteni stigma: „non est pax impiis”. S nekünk jó jel az, mikor ellenfelünk — már vergődik.

Kinos lelki tusakodása csak növeli bennünk a pünködsi tűz Szeretete iránt való hitet. Edzi önbizalmunkat. Sajnálkozva nézünk rá már tizenkilenc század történelmének okulva. Mert a gyűlöletnek a szeretettel szemben csak veszítenie lehet. A szeretet is elbukhatik, de soha olyan mélyre, mint a honnan felküzdötte magát. A gyűlölet pedig győzhet — időről órára, de mindig mélyebbre bukik, mint a honnan felkászolódot. Ezt a kettős küzdelmet — a sze-

retet és gyűlölet harcát — mi piros Pünkösd napján bízza szemléljük. Abban bízza, kinek ígérhet birjuk: (Dabo vobis Spiritum, cui non poterunt resistere omnes adversarii vestri): „Azt a Lelket adom nektek, akinek egy ellenségtek sem állhat ellen.”

bf.

Reflexio.

Ft. Szerkesztő Ur! A „Közművelődés” szerk. üzenetéből látom, hogy a nagyszabeni esethez való hozzászólásom kavaro-dást idézett elő. Tán jobb lesz vala, ha hallgatok s nem teszem ki magam lecsépülésnek.

Ámde a dolog nem így van. Az arany a tűzben, az eszme a kritika által tisztul meg. Az egyházmege lapja a többi között azért is létezik, hogy a világot mozgató eszmék és harcok csatateréül szolgáljon. A kritikára fensőbb okból szükség van s ez elől senki sem zárkozhatik el, a míg az tárgyilagoss. Hallgattai a legkönynyebb. S hozzá még böles is lesz az ember. Ezzel azonban nem használunk a jó ügynek.

Egyik bajunk éppen az, hogy hallgatunk s eltakarjuk meggyőződésünket — attól való félelmünkben, hogy betörök a fejünk. A másik meg az, hogy hagyományos eszmevilágunk fellegvárából nem tekintünk ki s így rózsás színben látjuk a dolgokat akkor is, mikor a vár alatti széles tereken új, még soha nem látott energiák rontnak-bontnak s lesajnáljuk, a ki más látószögből észreveszi azokat — tán hamarabb, mint más. Új Pázmányunk, Prohászka püspök, azon panaszkodik, hogy az emberek nem látnak semmiéle új problémát; nem akarják elismerni, hogy a gondolkodás megváltozott s az élet oly kérdéseket vetett föl, oly kívánal-

makkal állott elő, melyek megoldása elől nem térhetünk ki, ha csak elsodortatni nem akarunk.

Lám, mikor circa 20 év előtt föltűnt a szocializmus, mindenki azzal biztatta magát s még a liberális lapok is azt jó-solták, hogy ez áramlatnak nálunk nincs talaja; hogy a rémüldözés indokolatlan, nevetséges, megmosolyogni való. És most? — Megreszketteti az államot s a társadalmat!

Nemcsak csekélységem, hanem bizonyára mások is sokan, sőt világlátott híveink is hangsúlyozzák, hogy az egyháznak hívei földi boldogítását is föl kell vennie programjába, amíg nem lesz késő. Százszor többet kell tennie e téren, mert a nép arra hajlik, a honnan anyagilag függ. Oly intézményeket kell létesíteni, melyek a hívek anyagi előmenetelét támogatják, segítik, biztosítják kifejezetten.

A diakonusok intézménye, melyre én is hivatkozom, éppen azt bizonyítja, hogy az egyház kezdetben nemcsak a hívek lelki üdvözítésén, hanem földi megélhetésükön is munkálkodott, — még pedig kifejezetten. Tehát így kell tennie ma is. De hol vannak ma e diakonusok? Minő intézményünk foglalkozik katexochen e földadatával? Legfőleg a szövetkezetekre lehetne mutatni. De ezek csak cseppek a tengerben. Az igaz, hogy az egyház rengeteg iskolát, kórházat, árvaházat stb. alapít és tart fenn. Ezek azonban tiszteletet szereznek ugyan, de nem képezik azon eleven erőt, mely a világot mozgatja. Ezen eleven erőt nem akarjuk meglátni, nem akarjuk kellőleg értékelni s addig tanácskodunk, amíg az élelmeselek kisajátítják, lefoglalják azt s lábaink alól kihúzzák a gyékényt, hatalmukba kerítenek fellegvárainkkal s összes, tiszteletet parancsoló jóléti intézményeinkkel együtt.

A francia forradalom miért vetette

az időközben jelentkezőknek még feladta a bérmálás szentségét, oktattván őket a hithű kath. életre és a kath. hit nyílt és bátor megvallására és ezután a hitközség által fenntartott elemi fiú és leány, polgári leányiskolák minden egyes osztályát külön-külön meglátogatta, oktatta és építette a zsenge szivekben az ünnepek koronájával az Ur birodalmát és aztán bért a vármegyei köz-kórházba, ahol több súlyos beteget meglátogatott és sok lelket meggyógyított.

Vármegyei lapok Püspök Urunkról és a jubileumi ünnepekről.

Szent Ferenc rend dési jubileumi ünnepeiről és ennek kapcsán a hazafias szerzet multjáról a napilapok kevés kivétellel mind megemlékeztek és ezek között kiválóan a szolnokdomboka vármegyei lapok adóztak úgy a szerzetnek — mint Püspök Ur önmagyméltósága fáradhatatlan apostoli működésének említésre méltó szavakkal. „Vármegyei Közélet” 16. számában a történekről így ír:

Városunk vallás-, erkölcs- és társadalmi életében a ridég napi események keretein jóval túlelmelkedve, méltán tarthat számot a hitszolgálatás megemlékezésére a dési szentferencrendi társház 200 éves jubiláris ünnepe s melynek jelentőségét hatványozva fokozta Gróf Majláth Gusztáv Károly úrnak, Erdély kiváló

püspökének hívei körében történt megjelenése, amidőn ezúttal is a szeretet és a megkülönböztetett tisztelet minden ünneplés megnyilvánulásával fogadta az itteni katolikus hívők serege népszerű főpásztorát.

A dr. Horváth Emil báró szerkesztésében megjelenő „Szamosmente”, pártonkivüli politikai lap pedig nagy részletességgel foglalkozván az ünnepekkel — „Majláth püspök Désen” című cikkben Püspök urunkról a többek között ezeket írja:

A főpásztor itt tartózkodása alatt személyesen gyóntatta meg a hívő közönség azon részét, aki erre vágyott, s több száz magánkihallgatáson jelentkezőt fogadott, segített és gyámolított.

A főpásztor csütörtök délutáni vonattal utazott el Kolozsvárra, felejtethetetlen emléket hagyván maga után. Valóban az ő nemes és nagy alakjára ráillik az Irás szava, mely különben a felállított dískapu feliratát is képezte: „Ecce sacerdos magnus”.

*

Ezen keretek között, ilyen formán folytak le a dési püspöki napok, a bérmálás szentségének kiszolgáltatása, a nagy jubileumi ünnep és a harangszentelés emlékezetes szertartása, ha azokat ugyan szóval természetűen elbeszéli, vagy

tollal leírni valamely ember képes lenne. Püspök Urunk, mint az előbbi tudósítás is említi, csütörtökön délután eltávozott a városból, útközben sokan megtekintette a telkeket, a hová a hitközség internátussal egybekötött leányiskolát tervezett építeni; — a városból, hogy még egyszer őt láthassák, búcsúzóul sokan kijöttek az állomásra — és amint elindult a vonat, láttam, sokan letörölték könnyeiket és úgy intettek fájó szívvel Isten hozzádot a távozó magas vendégnek.

Most, mikor e sorokat zárom, a diadal lobogókat is bevonták már, a sürgésforgástól népes utcák csendesek lettek; az ünnepi hangulatból a hétköznapi mederbe tértek vissza; a zöldelő koszorúk elhervadtak; az ibolya illatos levegőt is a piac vásáros levegője itta, szította fel, de az Ó bőséges kegyelmekkel telített apostoli működése és a gyönyörű jubileumi ünnep értékes emléke, mint a késő korok részére eltett drága kincs a harmadik centenariumban is élni, dolgozni, lelki energiákat fog termelni az utódokban; s valaméddig nép és nemzedék létezik, az új harangok zengő beszédes szavában apáról fiúra száll át, legendaszzerűen mindig fellép, eszméivel finomul és megújulodik a szívek mélyén, a honnan kitörődni nem fog soha sem.

Kopatz Gergely.

felszínre „az emberi jogokért” való küzdelem szükségességét? Azért, mert a középkor túlhajtott idealizmusa megfedekezett arról, hogy az ember e földhöz is tartozik. Az ember sohasem lesz angyal. Krisztus urunk nemcsak a lélek, hanem a test számára is rendelt szentségeket s ezzel kifejezetten azt akarta jelezni, hogy az ő egyházának is nemcsak a lélekről, hanem az ember földi boldogításáról is kifejezetten kell gondoskodnia. Vagy miért látunk anyagi elszegényedést és dekadenciát a latin népeknél, a német fajnál ellenben izmosodást és nagyszerű föllendülést? Azért, mert ezek korán észrevették azt, amit mi most sem akarunk kapiskálni.

Üssenek tehát a kritikusok, de elfogadható érvekkel! Győzzenek meg tévedésemről s akkor én is — böles leszek.

Buday János.

Tavaszi béрмаut.

Szakadó esőben érkezünk meg 5-én délután Várfalvára. A község végén, a díszkapunál mégis sokan várták a főpásztort s szeretetüknek, ragaszkodásuknak s örömiüknek Mészáros József jegyző és Orbók Mór unitárius tanító adtak kifejezést.

Jósika-park kapujánál báró Jósika Gábor, az új főgondnok és kis fia, Pistika fogadták a főpásztort, a kastély aijájában pedig a bárónő, szül. Szentkereszty Anna s két aranyos leánykája, Emmike és Rózsika várták a „püspök bácsit”.

Magán a bérmáláson kevesen voltak. Kevés volt a hívő s a bérmáltak száma sem haladta meg a 14-et. Az ebédet az új főgondnok adta a szép parkban. A gyermekek hamar megbarátkoztak a püspök bácsival, rajongó szeretettel vették körül s délután alig akarták elengedni.

A főpásztort vidám hangulatban volt s mi is kellemes emlékekkel indultunk délután 3 órakor Alsójára felé.

Időnkint a nap is kisütött s aranyos sugarakat szórt a hosszú kocsisorra. Borrévnél már a járai férfi intelligenciát ismertük meg. Itt Ferenczy Jenő főszolgabíró üdvözölte a főpásztort s meleg szavakkal fejezte ki a község minden egyes tagjának hódolatát. Szurduk községnél pedig Dansa László g. kath. lelkész várta és üdvözölte püspök Atyánkat.

Itt vonultak ki a marosiak s csatlakoztak a menethez és gyönyörű viseletük festőibbé tette Jára vize mellett vezetó szép utat.

Alsójára első díszkapujánál Simon József jegyző s a tüzoltók fogadták a főpásztort s rövid üdvözlés után megindultak a plebánia felé a végig zöld ágakkal díszített úton. A második díszkapunál Jakab János gondnok üdvözölte beszéde után a kath. hölgyek nevében Kosáné, Pacha Gizella, fejezte ki azt az örömet, melyet a főpásztor érkezése, látogatása szerez.

Alsójárán 61 bérmálkozó volt s különösen örvendett a főpásztor annak, hogy oly sok volt a gyónó és sokan járultak a szentáldozáshoz.

Szinte tüntető volt a lelkesedés, melylyel Alsójára népe a főpásztort fogadta. Tisztelgett minden hivatal, tisztelegtek a felekezetek, a tantestületek mind.

Alsójárától Torockószentgyörgyig két órát kellett kocsin utaznunk, de úgy hiszem, senki sem érezte fáradságosnak az utat, feledtetett az út vadregényessége, a táj változatos képe minden fáradsalmat.

A torockószentgyörgyike dr. Boér Károly főszolgabíró vezetése alatt Borrévnél vártak s rövid üdvözlés után mentünk tovább. A község végén levő első díszkapunál Almásy Ferenc jegyző fogadta püspök atyánkat, a hitközségi díszkapunál pedig Ugray Zsigmond gondnok fejezte ki a hitközség szeretetét és hódolatát az erősítő kegyelmet, az örömmel lelkületét hozó főpásztort iránt.

Kellemes benyomást tett ránk a zárda. Csinos, szép épület s a fekvése remek. Egy magas dombon áll s alatta terül el a falu.

Itt 28-an vették az erősség Lelkét s többen áldoztak.

Püspök Atyánk a bérmálás után fogadta a tisztelgéseket s az ebéd után herceg Hohenlohe Egon K. főesperes és Betegh Miklós főispán kíséretében automobilon utazott el Aranyosgyéresre, hogy az erősség kegyelmét, a szeretet és megelégedés lelkületét vigye el oda is az azt váró lelkeknek.

A legközelebbi nehéz úttól megkímélte a főpásztort Torda-Aranyos megye főispánjának szívesége, aki utóját bocsátotta a Kegyelmes úr rendelkezésére Aranyosgyéresig. Gavalléros udvariassággal és magyaros vendégszeretettel látta vendégül a Püspök urat és kíséretét s a Püspök úr kíséretében maradt mindaddig, míg a vármegyét el nem hagyta. A 9-én tartott bérmálás alkalmával 39-en bérmálkoztak, s a bérmálkozók között volt a Kegyelmes Urat vendégül látó dr. Betegh Miklósnak fia, Gábor is. Meglátszott az ünnepélyes hangulat a derék, jó népen, mely Kovács István vezetésével várta a főpásztort. Kovács István fejezte ki a Püspök ur előtt a falu örömet, hódolatát s mindazt az érzelmeket, ami e napot a lelkek ünnepévé teszi.

Jó benyomást tett a szép templom, a hívek vallásossága, kik az egyszerű lelkek buzgóságával ünnepeleek és örvendtek. A főispán házigazda a kegyelmes Uron és kíséretén kívül vendégül látta a vármegye előkelőségeit is. Dr. Betegh főispán azonban nemcsak szíves és vendégszerető házigazda, hanem buzgó katolikus is, aki mint a gyéresi egyházközség főgondnoka sokat fáradozott és tesz a gyéresi egyház érdekében.

Hideg, esős időben indult a főpásztor Mezöszengyel felé. Azonban a hosszú esőzés nyomán keletkezett sár miatt a kocsik nem tudtak eljutni a plebániáig, mely magaslaton fekszik. A nagy sártergéből s nagy bajból Betegh Sándor leleményessége segítette ki a főpásztort és kíséretét, mert a hegy alatt készen állott már egy hatókrós szekér, s így a legnehezebb helyzetből a legrimitívebb jármű segítette ki. Betegh Sándor főgondnok üdvözölte a Püspök Urat a díszkapunál, a másíknál pedig Kovács Gábor, a község bírája. 86-ot bérmált meg a főpásztor. Nagy szám, de e községben, ahol — hála Istennek! annyi gyereket láttunk, különösen fiút — nem sok. Sok gyónó volt, sok áldozás, sok kegyelme a Léleknek. Ebédre Betegh Sándor főgondnok hívta

meg a főpásztort ösrégi szép kastélyának gyönyörű parkjába.

Délután indult el a főpásztor Marosludasra. A község előtt a telepesek bandériuma, tüzoltózenekara, dalárda fogadta a Püspök urat; szóval nem hagyott semmi alkalmatlanságot kihasználatlanul a jó nép. Harmath Jenő az egyházközség, Kovács Imre pedig a község nevében üdvözölte a Püspök urat, 173-an bérmálkoztak. Este a gyerekek kedves énekekkel, a tüzoltózenekar pedig változatos darabokkal tisztelte meg a főpásztort. Egyébként reményre jogosít fel az ide telepített 35 magyar katolikus család vallásossága, kik a hívek számát is gyarapítják és a magukkal hozott buzgóságot terjesztik. Miután itt elbúcsúzott a Kegyelmes úrtól Betegh főispán és Betegh Sándor főgondnok, kik oly udvarias figyelemmel vették körül a főpásztort, a Püspök úr elindult Marosludasról, hogy Hadréven meglátogassa Miksa Imre földbirtokost és Székelyföldváron a betegen fekvő gróf Zichy Istvánt.

12-én ért a főpásztor Marosujvárra. Már a marosveresmarti állomáson várta a Püspök urat a hitközség képviselője. Innen vonultak Ujvárra, a Maros hídján keresztül a nagykéményű szódagyárig, ahol a díszkapunál Wiedesman János igazgató beszélt. Benneb a bányászok díszkapuja várta a főpásztort és az őszintén örvendező bányász, kiknek legnagyobb ünnepe a Püspök úr látogatása. E díszkapunál Urbán Andor bányász mérnök üdvözölte a Püspököt. Este fáklászene volt, összegyűlt rengeteg nép, örvendező bányászok. 180-an részesültek a bérmálás szentségében. A gyóntatásban Jaross Béla tanár is segített. Nagy díszsátorban volt az ebéd, amelyen a helyi notabilitásokon kívül megjelent báró Bánffy Kazimir alispán és Incédi Joksmann Ödön főjegyző is.

Délután fél 4 órakor indult a Püspök úr Felvincre. A szép díszkapunál Szacsavay bíró és egy jól fegyverezett és vezetett dalárda precíz éneke fogadta a Püspök urat, a II-ik díszkapunál Harmath gondnok telegkönyvvezető. Mint általában e kerület minden helyén, itt rendes kis templom és csinos plebánia tünt fel és a mi főpásztorunknak igen-igen tetszett, a gyermekek szép éneke. 53-an részesültek a bérmálás szentségében. A tisztelgések során feltűnő nagy számban tisztelgett a Kegyelmes urnál az Oltáregylet gróf Bethlen Józsefiné és gróf Nemes Vincéné vezetésével. Tiszteletét tette gróf Zichy István családja és a ref. egyházközség.

Ebéd végén búcsúzott el a kegyelmes Püspök úrtól a kíséretében levő pap-ság élén dr. Balás András főesperessel, a ki szép beszéd kíséretében köszönte meg a főpásztor fáradhatatlan működését, apostoli szeretetét. Délután még meglátogatta a főpásztor gróf Bethlen József családját és a deutáni vonattal 13-án indult vissza székhelyére, Gyulafehérvárra.

MEGHÍVÓ.

Az Erd. róm. kath. Irod. Társulat választmánya május hó 20-án délután 5 órakor a főgimn. tanári tanácstermében gyűlést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívja az elnökség.

H I R E K.

Személyi hírek. Püspök Urunk Ó Nagyméltósága 13-án a bérmátról friss egészségben érkezett haza. — Püspök Urunk vendége volt hg. Hohenlohe K. Egon szebeni főesperes-plebános, ki a bérmátról is kísérte a főpásztort.

Kirándulás. A papnövelde folyó hó 15-én sikerült kirándulást rendezett Marosújvárra, hol megnézték a sóbányát és a város nevezetességeit. Sokan a növényekkel közül sósfürdőt is vettek.

Az erdélyi r. k. Státus tanárainak XVII. rendes közgyűlése. Május 13-án tartotta az erdélyi r. k. Státus tanáregyesülete XVII. rendes közgyűlését. A közgyűlésen megjelent dr. Fejér Gerő, a r. k. Státus előadója, a Státus gimnáziumainak tanártestülete nagyrészen s a csíksomlyói tanítóképző tanári kara. Reggel 8 órakor a kongresszus tagjainak jelenlétében szentmisét mondott a plebánia templomban dr. Fejér Gerő, a r. k. Státus előadója, mely után a r. k. főgimnázium tornatermében gyűltek össze a kongresszusi tagok s fél 9 órakor Zlamál Ágoston főgimn. tanár, a tanáregyesület elnöke tartalmas s mély gondolatokban gazdag felolvasással nyitotta meg a gyűlést, melyről részletes tudósítást jövő számunkban közlünk.

A státus előadója Kézdivásárhely. Fejér Gerő dr., az erd. róm. kath. státus előadója, három napra terjedő látogatást végzett május 8—10. napjain a kézdivásárhelyi róm. kath. főgimnáziumban. Ezen idő alatt meglátogatta az előadásokat, megvizsgálta az igazgatói ügykezelést, a szertárakat. Tapasztalatait, észrevételeit a 10-én tartott értekezleten közölte a tanári testülettel. Innen a státusi tanárok egyesületének brassói közgyűlésére utazott.

Oltáregyesületi kiállítás. A kézdivásárhelyi esperesi kerület Oltáregyesülete pünkösdi hetében kiállítást rendezett. A kiállítás legtöbb tárgyát mintegy 3500 korona értékben az Oltáregyesület szerezte be többéves kamatából és vízkeresztii jövedelméből. A kiállítás a kézdivásárhelyi főgimnázium egyik termében nyert elhelyezést, ahol jóleső örömmel gyönyörködik a szem a szépen elrendezett kereszték, kasulák, pluvialék, könyvek, gyertyatartók, olajlámpák, füstölők, szőnyegek stb. tömegében. Ezek a tárgyak mind az esperesi kerület azon hitközségei számára vannak szárván, amelyek gyűjtésükre hozzájárulnak a jövedelmek előállításához. — A kiállítás pünkösdi napján délután 4 órakor nyílt meg, a mikor a tárgyakat Solyom Géza gelencei plebános és oltáregyesületi igazgató benediktálta és azután a kiállítás létrehozásában buzgólkodóknak köszönetét fejezte ki. A kiállítás Szentháromság vasárnapjáig marad nyitva, amikor a tárgyakat szétosztják.

A Szent-István-Társulat folyó évi május hó 15-én, délelőtt fél 10 órakor Budapesten, a Társulat dísztermében LIX. rendes közgyűlést tartotta, főméltóságú és főtisztelendő dr. Csernoch János esztergomi érsek, Magyarország hercegprímása, a Társulat fővédője elnöklésével.

Pünkösdi búcsú Csíksomlyón. Az ősi székhely Mária tiszteletére az idén is szépen megnyilvánult a csíksomlyói pünkösdi búcsú alkalmával. Ezek és ezek jöttek Somlyóra, hogy hódoljanak az Isten anyjának s a mai inséges időben pártfogásáért esedezzenek. Megható volt látni azt a buzgóságot, melyet az Erdélynek minden tájáról ide összegyűlő nép tanúsított. Nem törődtek a szokatlanul hideg időjárással, esővel, sárral s távoli vidékekről is megjelentek a sok csodával ékeskedő Segítő Máriánál. Megmutatták, hogy a Mária-kultusz nem külsőség, hanem szívük mélyéből fakadó igazi meggyőződés, mert csak meggyőződéses hívő lélek képes olyan áldozatra, melyet a több napi út fáradsalma, szenvedése megkíván. Hozzávetőleges számítással a rossz időjárás dacára is lehettek mintegy 15—16 ezren, kiknek a franciskánus atyák és világi papok is nagy buzgósággal és türelemmel álltak rendelkezésére. Több helyen, több alkalommal is szentbeszédet intéztek hozzájuk, gyónásaikat meghallgatták és megáldoztatták őket. Három ezren felül volt a gyónók és áldozók száma. S a hívek a Szűz Anyához való ragaszkodásban és szeretetben megerősödve tértek haza, hirdetve mindenfelé, hogy romlatlanul él lelkükben az őseiktől örökölt vallásosság és Mária-tisztelet.

Vizsgálatok rendje a csíksomlyói tanítóképzőben 1912—13. tanévben. Május 19-én kezdődnek. Június 20., 21., 23-án szóbeli befejező kép. és kántori vizsgálat. Június 24-én a gyakorlóiskola vizsgálata. Június 18., 19-én a magántanulók osztályvizsgálata.

Good Templar napok Kolozsvárt. Május 10-én, szombaton, kezdődött és pünkösdi mindkét napján tartott a Magyarországi Független Good Templar Rend XI. nagygyűlése Kolozsvárt. A kongresszussal kapcsolatos nyilvános előadások sorozata dr. Szántó Menyhért min. osztálytanácsos előadásával kezdődött, aki az egyetemi könyvtár előadó-termében — vetített képek kíséretében — „Az alkohol kiküszöbölése a szórakozásoknál” címen értekezett a természet zsírfőliség megtöltött disztíngvált közönség nagy tetszése mellett. Vasárnap reggel a rend tanácskozásai kezdődtek, délelőtt tizenegy órakor az egyetem aulájában, dr. Cholnoky Jenő, a kiváló tudós, szabadelőadást tartott „Az alkohol a földön” címmel, melyért a nagyszámú közönség valóságos ovációkban részesítette a jeles előadót. Cholnoky előadása a rend nyilvános ülésének keretében történt, amelyen az erdélyi kath. püspök, az egyetemi tanács és más hatóságok és testületek küldöttekkel képviseltették magukat. Délben, az ország minden részéből összegyűlő good templárok, bankettek gyűltek a Newyork-szálló éttermében, amely után a rend tanácskozásainak folytatása következett. A nagygyűlés során megválasztották a rend új tisztikarát is, s e választás eredményeképp a rend elnöke újra Dóczi Imre lett. Este a Good Templar rend nagygyűlésének tiszteletére a kolozsvári Nemzeti Színház díszelőadásul Zola: A pálinka című drámáját adta elő.

Régi erdélyi szőnyegek kiállítása. Az Iparművészet Múzeum Teleyk Domokos

grófi indványára még a múlt évben elhatározta, hogy a múzeumban kiállítást rendez az Erdélyben található régi szőnyegek közül. A kiállítást az eredeti tervek szerint még az elmúlt év őszén akarták rendezni. Csányi Károly, az Iparművészeti Múzeum igazgatójára a múlt nyáron bejárta az erdélyi kastélyokat, parochiákat és magánházakat is, hogy meggyőződést szerezzen arról, hogy a kiállítás céljaira milyen anyag áll rendelkezésre. Ez a tanulmányút igen érdekes felfedezéssel szolgált, amennyiben váratlanul gazdag anyagra bukkantak, a mire egyáltalában nem is számítottak. A kiállítás idejét kénytelenek voltak elhalasztani, mert a nagy és gazdag anyagot ilyen rövid idő alatt feldolgozni nem lehetett. A múzeum igazgatója így határozott, hogy a kiállítást az év őszén rendezzi, addig az anyagot jól kiválogatják és szakszerű katalógust is fognak készíteni.

A XII. katolikus nagygyűlés. Az Országos Katolikus Szövetség igazgatótanácsa legutóbb tartott ülésén a katolikus nagygyűlés idejét november 9—11. napjaira állapította meg s az előkészítő bizottságba Zichy János gróf elnöke alatt Ernst Sándor dr., Giesswein Sándor dr., Hindy Zoltán, Mihályfi Ákos dr., Szebeny Antal dr., Szmeccsányi Lajos, Zlinszky János dr., Zsembery István dr. tagokat választotta meg.

Eljegyzés. Almasán Basil és neje Roska Mária bájos és kedves leánykájuknak Emiliának, május hó 12-én volt az eljegyzése Molnár Sándor nyomdással Gyulafehérvárt.

A gyergyói esperesi kerület papsága május 5-én Gyergyószentmiklóson tartotta tavaszi koronagyűlését. A kerületi papság ötnégy kivételével, kik közül négy hittanári — illetve prosynodális vizsgálaton volt, teljes számban megjelent. A gyűlés ünnepélyes szentmisével kezdődött. Szabó György helybeli esperes-plebános megelőzőleg gondoskodott, hogy az ünnepélyes szentmise ne csak néhány pap jelenlétében, hanem a hívek és tanulók részvételével történjen. Előző vasárnapon kérte híveit, hogy minél számosabban jelenjenek meg s szentgyónás és áldozással igyekezzenek megnyerni a jubileumi búcsút. Ugy is lett. Kétszáznál több áldozó volt. Különösen megható volt az első szentáldozást végzett kis leánykák fölvonulása, kik szentmise alatt a szentélyben elhelyezkedve énekeltek és megismételtek az előző napon végzett ájtatosságukat s újból a szentáldozáshoz járultak. — Takó főesperes megnyitója a nagy Prohászka „Milyen mélység az üres márdárszek” c. felolvasása nyomán gyönyörű gondolatokat tárt a papság elé. Az érzesek tisztasága s egyben nemessége az, mi örömet, kedvet és megértést szerez mindnyájunknak. Értsük meg, érezzük meg a jószágos Mester kívánságát, vágyát s megértenek híveink is. A szív bőségéből, tiszta érzéseiből jöjjön a szó és cselekedet s ekkor megérti a nyáj és nem megy mások után saját vesztére. — Hosszas eszmecsere indult meg az egyházmegyei zsinat statutumai fölött. Egyes pontokra vonatkozó észrevételeit megtette a gyűlés. Sajnos, a segédlelkeszek rendezetlen fizetéséről egy szó sem esett. Pedig a kongrua ívekben kitüntetett sok

adat csak a papíron van meg. Ezeket talán csak okvetlenül revideálni fogja a zsinat! Több leirat felolvasása és a státusi képviselő megválasztása után a lelkipázkodásban előforduló nehézségekről volt szó. Különösen pedig az öngyilkosok temetését illetően voltak igen figyelemreméltó észrevételek. — A közös ebéd Gyergyószentmiklós legújabb, de igen szükséges és életrevaló egyesületének: a Kath. Körnek helyiségében volt.

Első szentáldozások Gyergyószentmiklóson. Nincs tisztább tükör, mint a gyermekszem. Ha megnyerted bizalmát, mindig igazán mutat, a lelket tükrözi vissza. Rád néz, feléd mosolyog, ha tiszta a lelke; ingatag, révedező, ha bűn takarja lelkét. — Lehetetlenség volt meghatározni a nékül nézni, azt a 240 áldozót, kik két napon: áldozósütőtörtökön és a következő vasárnapon, két csoportban járultak az első szentáldozáshoz. A gondos előkészítés minden tekintetben sok lelkiörömet hozott mindnyájunknak.

A ditrői monumentális új templom felszentelése — mint értesülünk — július hó 13-án lesz. Takó János főesperes-plebános, ki annyit fáradozott és áldozott e műremlék létrehozásáért, valódi ünneppé akarja tenni e napot. Épen ezért a felszentelést megelőzőleg 8 napos népmisziót tartat a budapesti jezsuitákkal. Ugyancsak ekkor ünnepli Ditrő község főesperesének 25 évi ditrői plebánoskodását is.

Ditróban örömmel beszélnek, hogy ismeretlen tettesek behatoltak új templomukba és látogatásuknak meglepő tanúságát hagyták. A főoltáron egy gyönyörű, csipke-disszel ellátott oltárabroszt és két aranyhímzésű könyvtartó párnát találtak a hívek. — Mint később megtudták, a gyergyószentmiklósi irtalmos nővérek látogatták meg a híres templomot és ajándékozták meg azt. Köszönet érte. (Tudom, megijednek, ha meghallják, hogy tettük nyilvánosságra jutott.)

A petrozsényi kath. Legény-Egylet folyó évi május hó 11-én (Pünkösöd elsőnapján) a társulati vendégül (Hosszú-u. 6. szám) összes kerti- és belsőhelyiségeiben tekeverseny, világposta, konfetticsata, zsákiútás, lepényevés és más tréfákkal egybekötött majális rendez.

Gyergyóban nagy a nyomor, inség. A mult évi sok eső mindent elpusztított. Kevés a pénz. Most újból fagy, hideg és eső. Az utak járhatatlanok. Nyakig megy az ember a sárban. S a búcsúsok mégis a rendes számban sietnek Somlyóra Máriához. Zendül az ének, mely könnyet facsar szemünkbe:

„Ólalomhely Isten után csak Te vagy”
De ott a bizalom is:
„Mária, Mária, Mária Szűzanya.”

Hazajövet békét, megnyugvást hoznak!

Az Országos Katolikus Szövetség igazgatótanácsa szerdán este Zichy János gróf v. b. t. t. elnök vezetésével ülést tartott. Az ülésen többek közt ott voltak Zsembely István dr. ügyvezető alelnök, Hindy Zoltán igazgató, Kiss János dr. egyetemi rektor, Sággy Gyula dr. és Mihályi Ákos dr. egyetemi tanárok, Buttykay Antal Szent Ferencréndi tartományőr, Párdányi Emil dr. orvos, Bonitz Fe-

renc szerkesztő, Szőke Gyula dr., Moldoványi Gyula dr. ügyvédek, Becsky Arzén, Erődi Tihamér stb. Ügyvezető alelnök előterjesztésére tárgyaltak a katolikus ifjúsági egyesületek és legényegyesületek egyöntetű alapszabályainak kérdését, majd a katolikus intézmények építkezésének művészi elbírálását és a XI. katolikus nagygyűlés határozata alapján szervezendő egyetemi bizottság tagjainak jelölését. Igazgató előterjesztésére tudomásul vették a katolikus intézmények országos címtárának szerkesztését, továbbá a máltai eucharisztikus kongresszusra szervezett magyar csoport részvételét, a lourdes-i országos zarándoklatot, végül pedig megállapították a bécsi eucharisztikus kongresszus magyar bizottságának zárószámadását és itt elhatározták, hogy a végleges maradvány az eredeti megállapodás szerint a Központi Oltáregyesületnek átadassék.

Adomány. A segesvári kath. elemi iskola belső felszerelésére az Emke 500 koronát adományozott és az előirt fizikai tanszereknek nagy részét, Viholen Vilmos pietosányi (Románia) hercegi jószágkormányzó hálából, hogy a rajta végzett életveszélyes műtét Isten kegyelméből sikerült, 200 koronát ajánlott fel e célra, mely nemes adományokért ezúton is hálás köszönetet mond a segesvári hitközség nevében Dobordán Károly alesperes-plebános.

Az erzsébetvárosi esp. ker. koronagyűlése április hó 28-án tartott meg Medgyesen a szent Ferencréndi atyák rendházában. Behatóan foglalkozott a teljes számban megjelent ker. papság az egyházmegyei zsinatot előkészítő bizottság előmunkálatával, végül a kerület részéről státusgyűlési képviselőnek Dobordán Károly alesperest választották meg.

Beküldetett: Hiszünk, hogyha az illetékes katonai hatóságoknak tudomására jutna az a példa, melyet a pionnerek harmadik századának egyik őrmestere folyó hó 14-én délelőtt a kislaludi-úti katonai őrház mellett a vársáncban mutatott, példás büntetésben részesítené az emberi természetéből kivetkőzött őrmestert. Nemesak az a durva kegyetlenkedés botránkozta meg az embert, hogy a nevezett őrmester a meredek sáncoldalon lefelé neder-eztette a legénységét s azok zászerszámokkal is felszerelve egymáson keresztül buktak s csoda, hogy ez a veszélyes gyakorlat, melyet talán a kiképzési rendeletek sem írnak elő, többnek a sebesüléssel nem járt; de sértette, megbotránkozta az embert az éktelen s durva cáromkodás, melyet az őrmester, a katonai törvényeket sem tisztelve, engedett meg magának. Az ember nem képes megérteni, hogy egy őrmester, hogyan képes szinte a fizikai lehetetlenséggel határos gyakorlatokkal kínozni a katonákat, de cáromkodásán és ültegekben megnyilvánuló durvaságán csak botránkozni tud. Ilyeneket látva, kénytelen elismerni, hogy igazak azok a vádak, melyeket nemritkán hall a katonaság altisztjeinek durva, kegyetlen bánásmódjuk ellen, mert a vár körül sétálva, szinte napról napra beigazolja látja.

A kézdi-orbai esperes kerület Oltáregylet tárlat-rendezése alkalmával Kézdi-vásárhelyt a főgimnázium tornacsarno-

kában 1913. évi május hó 17-én délelőtt tartandó papi eucharisztikus kongresszus műsora: 1. 9 órakor szentségimádással egybekötött szentmise. 2. A szentmiséhez gondosan előkészülünk és a rubrikákat pontosan betartsuk. Előadó: Szentiványi Károly dr. rátóti prépost. 3. A gyóntatás és a gyakori szentáldozás. Előadó: Bagoly Mihály alesperes-plebános. 4. A betegek lelkigondozása. Előadó: Jénáki Ferenc főgimn. tanár. 5. A szentségimádás a papi szellem védőpajza. Előadó: Soóthy Gyula közp. olt. igazgató. 6. Az eucharisztia az idővő paptestvéri társalkodás szerve. Előadó: Oláh Dániel főesperes-plebános. 7. Az eucharisztia és a szentbeszéd. Előadó: Szilveszter Ferenc dr. főgimn. tanár. 8. Végezzük a hitoktatást euchar. szellemben. Előadó: Pálfi János brassói hittanár. 9. A temetésnél megjelenő hívek viselkedése legyen az igazi kegyelet kifejezője. Előadó: Kacsó Boldizsár plebános. 10. Az oltáregyletek az oltár szolgálatában. Előadó: Sólyom Géza plebános. Távolból megjelenők érkezésüket elszállásolás céljából P. Szikra Lénárd kézdívásárhelyi plebánossal közösen szíveskedjenek. A kézdiorbai espereskerületi oltáregyesület.

Alsófehérvármegyében levő tövisi vasúti állomáson „Tövis 2.” elnevezéssel 1913. évi május hó 16-án postahivatal lép életbe. A berendezendő postahivatal teljes felvételi és leadási szolgálatot teljesít és a postatakarékpenztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. Kézbizetési köre a vasúti állomásra terjed ki, forgalmát pedig az ott átvonuló mozgó- és kaulauz-posták közvetítik.

Football mérkőzés. Gy. F. C.—P. V. F. C. 1:4. A pünkösöd vasárnapra jelzett versenyt a kedvezőtlen idő miatt 12-én tartották meg a gyulafehérvári és a piskii football Club. A mérkőzés nagyszámú érdeklődőt vonzott a pályára és nem hiába, mert a jelenlevőknek igazi sportélvezetet nyújtott a két csapat küzdelme. Az eredmény 4:1 a piskieik javára, félidő 1:0 a gyulafehérváriak javára. Azonban a golarány nem fejezi ki hűen a két csapat erőfokát, mert habár teljes mértékben el kell ismernünk a piskii játékosok fölényét, biztosabb, határozottabb játékát a labdának céltudatosan történt adogatását azonban a nemrégén szereplő helyi csapatban is oly szépen kidolgozott gol helyzeteket és néhány gyönyörűen vezetett támadást láttunk különösen első félidőben, hogy a vezető gol megszerzése után egy jobb eredményben való reménykedés is helyén volt. Második félidőben tünényes gyorsasággal vetette magát a helyiek kapujára a piskii csatársor, s a Vitkovszky—Szücs—Kozma triász összjátéka s különösen a Vitkovszky gyönyörű labdatechnikája meghozta a kiegyenlítő golt, s majd gyors egymásutánban a győzelmet jelentő goolokat. Volt dolga a védelemnek és kapusnak, aki derekas munkát végzett s ügyesen fogta a lövéseket. Ha a helyiek szívósabb összjátékot produkálnak a kitiűnő centen, Lager vezetésével, ha az első félidőben mutatott biztos mozgást el nem vesztik a közben történt labdaokozta ütés miatt, ha hozzávesszük az egy elért és be nem számított goolt, akkor másképp alakult volna a golarány. Hasznos volt a mérkőzés, mert a fejlődés kez-

detén levő fehérváriak látták a fejlettebb csapat játékát s értékesíthetik a jövőre annál is inkább, mert e mérkőzés is a helyicsapat gyors fejlődésének képességét igazolta. Lehetetlen nem örvendeni a mérközősen résztvevő nagyszámú közönség megnyilvánult érdeklődésén, a szép és lelkes játékon, szóval mindazon, a mi e délutánt úgy a játék, mint a résztvevők nagy számára való tekintettel sport eseményé tette.

Akik az erdélyi egyházmegyei papok közül az idén Szovátán akarnának nyaralni, június és július hónap, úgy szeptemberben is, a felső telepen kellőleg berendezett szobát kaphatnak nagyon mérsékelt árban. A szabad fürdőkben ingyen fürdésre, esetleg a gyógy- és zenédíj elengedésére számíthatnak, ha naponkint (saját szándékukra) szentmisét végeznek a kápolnában s a vendégek gyógyását kihallgatják. Jelentkezni lehet a z a d a Dénes alesp. plebánosnál Szovátán.

Székely iskolásgyermekek mint kukoricatermelők. A Budapesten élő székelek Péterfy-társasága a székelyföldi kukoricavetőmag javítására és a termés fokozására ingyenes nemesített kukoricavetőmagot osztott ki a mult esztendő folyamán a székely vármegyék iskolái között és egyúttal pályadíjat is tűzött ki számukra. A rossz időjárás tönkre tette azonban a termést és a tanítók, valamint lelkészek felügyelete alatt dolgozó 123 pályázó közül egyik sem tudott alkalmas csövet természetni. Erre való tekintettel a társaság mult évi pályázatát az idén megújította. A pályázó csakis 10—16 éves székely földműves fiú lehet. Egy községből ötnél kevesebb gyermek nem pályázhat. Az ingyenes vetőmagot a tantó kéri és ő nevezi meg a pályázó fiúk nevét is. Bővebb felvilágosítást Péterfy Tamás (Budapest, IX., Üllői-út 25.) ír ad.

Természetvédelem az iskolában. A nemescélú Országos Állatvédő Egyesület körlevelet intézett valamennyi tankerületi főigazgatóhoz, amelyben arra kéri őket, hogy most, a tavasz beálltával, még határozottabban és melegebben karolják fel a vezetősök által álló iskolákban az országos állatvédelem ügyét. Valóságos természetvédelmi nevelés alkalmazását kéri az egyesület, hogy a tanulókat ne csak elméleti példákkal oktassák a tanárok, hanem gyakorlatilag, főleg kirándulásokkal szoktassák a természet védelmező szeretetére. A tanulókat rá kell nevelni arra, hogy tartózkodjanak minden pusztítástól. Nevezetesen ne bántsák az állatokat, ne szedjék ki a kis madarakat és tojásokat a fészekből, ne dobálják és lödözzék a madarakat parittyával vagy flóberttel. Ez utóbbi veszedelmeit szomorú példák igazolják. Ne horgásszanak a vízből apró halacskákat, ne gyűjtsék és kínozzák a rovarokat. Ne pusztítsák a növényeket, ne tépjenek le szükség nélkül ágat, lombot, virágot, leveleket, ne gázolják le az ültetvényeket, ne hántsák le és faragják össze oktalanul a fákat. Éppen ellenkezőleg, foglalkozzanak a diákok a kirándulásokon faültetéssel, oltással, virágápolással, kertészkedéssel, fészkelődvak és madártetőházikók készítésével, kiakasztásával, madarak és más állatok etetésével és ápolásával.

T A N Ü G Y.

Népoktatás. Szerkeszti: Dreisziger Ferenc, Kalocsa. Megjelenik minden hónapban 50 oldalon. Ára egész évre 4 korona.

Ez a Népoktatás ez évi 5. száma. Tartalma gazdag és komoly. Az elmélet és a gyakorlat szoros egységben érvényesülnek ebben a számban is. Főképpen a népoktatás gyakorlata teszi a Népoktatás témáit, de mindig elméleti megvilágítás és megokolás kíséri a fejtegetéseket. Mostani számának tartarma ez: Kleiner Lajos: Jó tanító — jó ember. Ebben Petrovác Józsefnek, az 50 esztendő jubileumot ült kalocsai igazgatónak jellemzése foglaltatik. Önképzése, ember- és gyermekszertete, nagy munkakedve, erős önnevelése és jellemessége, kitünő módszeres érzéke vannak e jeles dolgozatban föl tüntetve. Konkrét vonatkozása mellett általános az értéke. Petrányi Ferencnek Petrovác az ő intézetein kívül c. cikke a nevezett tanfériú társadalmi működését méltatja. Petrovác József: A paraszt konviktsokról c. cikke a tanyai népoktatás kérdése sikeres megoldásának titkát tárja föl Dreisziger Ferenc: A tanító személyisége címén kimutatja, hogy a tanító személyiségehez testi, szellemi, erkölcsi előnyös tulajdonságok, rátermettség, — általános, irodalmi és pedagógiai önképzés és jó modor kell. Hammer Ferenc: A tanító a gyermekvédelem szolgálatában címen az illető törvényt ismerteti. Laszcsik Ernő: A népiskolai jellemlapok c. cikkében az egyéni nevelés egy fontos problémáját fejti meg. Dienes Károly: A rajz és a kézügyesség a beszéd- és értelemgyakorlatok tanításában címen illusztrált útmutatást ad a tanítóknak. Fogl János pedig a költemények tanulmányozásába vezeti be a tanítót. Ezután Petrovác jubileumának értékes leírása következik. Majd a szerkesztő Főerstert és Élet és Jellem c. művét ismerteti egy nagyobb lélekzetű közle-

ményben. — Apró közlemények cím alatt pedig több hasznos iskolai tudnivalót, újabb iskolai ötletet ismertet.

Ezek mutatják, hogy a kalocsai Népoktatás értékes szaklap. Érdemes a partolásra.

IRODALOM.

Ingyenes balatoni kalauz. A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel díszített kalauzt a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

A „Nagyasszonyunk“ című képes leánylap ebben a hónapban is változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Az érdekes folyóirat művészi illusztrációkon kívül ez alkalommal műmellékletként a Körösfői Kriesch Aladár színes kartonja után készült Gobelin-minta három színnyomású képével is gazdagította tartalmát. Dr. Radványi Kálmán pünkösdi tárgyú vezércikke után Orbán Dezső „Dolly Gree“ című folytatásos regénye, „A kincstermő kagylók“ című ismeretterjesztő közlemény, novellák, aktuális közlemények és képek, valamint a „Magunk között“ leánypályázatai és a szokásos rovatok teszik érdekessé és bájossá a Nagyasszonyunk legújabb számát. A lap egész évi előfizetési díja 4 korona. Kiadóhivatala: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. szám alatt van.

A „Kis Pajtás“ gyermeklap május 1-i száma a szokottnál is gazdagabb, a mennyiben regénymelléklettel is kedveskedik olvasóinak. A sok tréfás apróság,

A pécsi 1907. évi orsz. kiállitáson az Orsz. Iparegyesület által nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Számos évek óta a pécsi székesegyház és sok más plébániai templom viaszgyertya, örökmécs, olaj szállítója.

Alapított 1829-ben.

Telefonszám 424.

KRISZTIAN JÓZSEF és FIA

méhviaszgyertyagyár, méz, fáklya és viasz raktára

PÉCSETT.

Főüzlet: Szigeti országút 3. sz.

Fióküzlet: Jókai-tér 9. szám.

Ajánljuk a főtiszt. plebános urak becses figyelmébe kitünő minőségű és az egyház rendeletének megfelelő valódi méhviaszból készített templomi és egyéb viaszgyertyáinkat bármily nagyságban és az összes templomi kellékeket.

Kívánatra árjegyzékünket bérmentve küldjük.

versek, elbeszélések, mesék között ott találjuk G. Miklósy Ilona kedves karcolatát, Marikáról, a szegény házmesterleánykáról és Gombos Albin szép legendáját Béla király keresztelőléről. A hangulatos képek Márton Lajos tollát dicsérik. A laphoz mellékelt regény címe: Hájas Muki mint Robinson Crusoe. A „Kis Pajtás” egész évre csak 4 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. szám.

Homor Imre: Vezérkönyv a Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve javára rendezendő ünnepségekhöz kath. intézetek számára. A közel jövőben országsszerte nagyobb akció indul meg kath. iskoláinkban a „Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve” c. egyesület propagálására és anyagi támogatására. Az elhagyott és árva gyermekek hitvallásos nevelését célzó ezen jótékony országos egyesület azonban nem a sablonos gyűjtővevvel árasztja el az országot, hanem eszméinek terjesztése céljából belépődíjas iskolai ünnepélyek tartására hívja fel a kath. intézetek vezetőségét. Hogy pedig az ünnepélyek anyagának megszerzése semmiféle gondot ne okozzon az ügy iránt érdeklődő iskolai vezetőségeknek, az egyesület, mielőtt az orsz. akciót megindította volna, pályázatot hirdetett alkalmas vezérkönyv írására. A pályanyertes mű most jelent meg Homor Imre esztergomi tanító tollából és az ebben egybegyűjtött anyag, tekintve, hogy gyermekvédelmi irodalmunk még csak most kezd fellendülni, oly bő, hogy e könyv segítségével minden fajta iskola a leghatásosabb ünnepélyt rendezheti.

Különösen figyelmet érdemelnek a könyvben foglalt ügyes szindarabok, melyek a szereplő növények részére 20 filléres külön lenyomatban is megjelentek. Az egész könyv ára bérmentes küldéssel 1 korona. Megrendelhető a Ker. Szeretet Orsz. Gyermekvédő Műve közp. igazgatóságánál Esztergomban.

LEÁNY, beszél magyar-, német- és románul, állást keres mint nevelőnő, elárúsítónő, vagy mint házvezetőnő jobb családi házban. — Ajánlatok: Schäser Ferenc könyvkereskedéséhez Gyulafehérvár címzendők.

Katolikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén **Izsóf Alajos**. Előfizetési ára egész évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmu, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.

o Erdélyi o hegyi borok

Erdély egyik legrégebbi keresz-
tény cégénél

Keleti L.

szőlőbirtokos és bor nagy-
kereskedőnél kapható

Szászsebes
o **Szeben m.**

Ára hektoliterenként:

1912. évi zamatos erdélyi fehér asztalibor	K 65.—
1911. évi zamatos erdélyi fehér asztalibor	K 78.—
1911. évi marosmenti finom fehér bor, erős	K 85.—
1905. évi pecsényebor, fehér, finom, erős	K 95.—
Legfinomabb erős erdélyi hegyi fajborok	
Ó Rizling, fehér	K 100.—
Ó Som	K 110.—
Ó Muskotályi fehér	K 120.—
Ó Burgundi vörös	K 100.—

Megrendeléseket utánvét, hitelképes egyéneknél 3 havi hitel mellett, általam kölesön adott (vagy megrendelő saját hordójában) 56 literen felüli hordókban teljesítik, mely hordókat 8 héten belül tisztán és sértetlen állapotban bérmentve visszaveszek. 100 literen aloli megrendelésnél az árak literenként 2 fillérrel magasabbak. Postai mintadolozokban 1 decis mintákat darabonként 60 fillér levélbélyeg beküldése ellenében franco küldök. Posta és vasutállomás: **S Z Á S Z S E B E S.**

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)

egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **reverendák és címádák, papi civil öltönyök** előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindenemű egyházi ruhák:** casulák, pluvialek velumok, baldachinok, minisztránsruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat, mint ár és minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek.

Költségvetés és árjegyzék ingyen! Személyesen is megjelenek!

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

URBÁNSZKY FÜLÖP műfesto
KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom.

Hinger József

asztalos mester Gyulafehérvár
Széchenyi-utca 10. sz., (saját ház) a Jickeli-féle vasraktárral szemben

K épület munkát, festett, mas-
É siv és furnéros butormunkát,
S portálé és boltberendezést,
Z úgyszintén javításokat is el-
I fogad. Szállít és lerak tölgy
T és bükkparketát. Árjegyzék szerint vendéglői, irodai és ebédlőszékeket, tükröket méret szerint. Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak. Tervrajzok díjtalanul készíttetnek.

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett
oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

Megbízható katolikus cég!

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti
társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal

mindennemű templom berendezési és fel-
szerelési tárgyak, u. m.:

oltár, szószék, gyóntató-
szék, templompadok,
szentély-korlát és egyéb
felszerelési tárgyak készi-
tését, szállítását, régi
oltárok aranyozását és
átalakítását.

Pontos rajzzal és költségvetéssel
készséggel szolgálok.

Több kisebb méretű vagy több na-
gyobb megrendelésnél személyes
megjelenés.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Több elismerő nyilatkozat!

Püspöki Lyceumi Könyvnyomda

bérlő SCHÄSER FERENC
KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZET — GYULAFEHÉRVÁR.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát mindennemű irodai
cikkekben, író- és fogalmazványpapírosokban, stb.

Teljes irodaberendezések modern amerikai rendszerben.

Egyházi nyomtatványok

mindig raktáron vannak és azonnal szállíthatók.

*Készít Mű- és ujságnymást
különös versenyképes árban*

Mindennemű nyomtatványok a modern igényeknek megfelelően.

Minden — bárhol és bárki által hirdetett könyv, zenemű vagy folyó.
irat általam eredeti áron beszerezhető. Árjegyzék és költségvetés ingyen!

Boda József

orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

Van szerenésém a főtiszt. papság és m. t.
egyháztanács tudomására hozni, miszerint
orgona- és harmonium-építő

műhelyemet

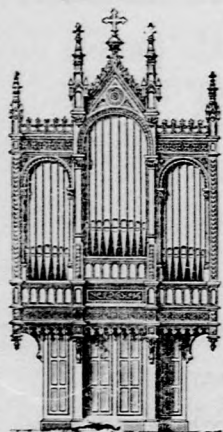
teljesen ujjonnan
rendeztem be, minek
utánna módomban áll a
legnagyobb szabású
orgona-építést is
elvégezni. Bárminemű
javításokat átalakításo-
kat jutányos árban,
pontosan eszközök.

A n. é. közönség pártfogását
kéri, kiváló tisztelettel

Boda József orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

ALAPITVA 1898.

ALAPITVA 1898.

Valóban jó

és szépen égő

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve
kapható

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál

NAGYLÉVÁRDON.

(Pozsonymegye.)

Nagyobb vételnél 15—20%
árengedmény.

Árak kilónként:

2.40 K., 3.20 K., 4 K., 5 K., II.